

Yttrande
2026-08-14

Nr (SLK-2026-00567)

Yttrande angående – Remiss från Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Yttrande

Vi delar bedömningen att människors hälsa och en god boendemiljö måste väga tungt vid utformningen av regler för trafikbuller. Förändringar som riskerar att försvaga skyddet mot buller bör därför genomföras med stor försiktighet. Stadens bedömning att förenklingar av regelverket inte får ske på bekostnad av människors hälsa är därför rimlig.

Det är viktigt att regelverket är tydligt, förutsägbart och proportionerligt. Göteborg behöver kunna bygga fler bostäder och utvecklas, men detta ska ske utan att människors hälsa och livsmiljö åsidosätts. Förenklingar som faktiskt underlättar bostadsbyggande kan vara positiva, under förutsättning att grundläggande krav på en god ljudmiljö upprätthålls.

Vi vill också framhålla vikten av att samma höga ambitioner för människors hälsa och ljudmiljö tillämpas konsekvent vid stora infrastrukturprojekt. Göteborg har under lång tid påverkats av buller och andra störningar till följd av byggandet av Västlänken. Även om projektet omfattas av fastställda riktvärden anser vi att de långvariga störningarna för närboende visar vikten av att ljudmiljö och människors livskvalitet ges stor vikt redan vid planeringen av stora infrastrukturprojekt. Göteborgarna ska kunna förvänta sig en konsekvent syn på buller och hälsa. Samma höga krav på människors boendemiljö bör gälla oavsett om bullret orsakas av bostadsbyggande eller av offentliga infrastrukturprojekt. Hälsoperspektivet ska inte vara beroende av vilken typ av projekt som genomförs.

Framtida regelverk bör utformas så att de är tydliga och ger kommuner och byggherrar rimliga förutsättningar att bygga, samtidigt som göteborgarnas rätt till en god och trygg boendemiljö värnas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-06-23

Ärendenummer SLK-2026-00567

Handläggare

Anna Säveskog

Telefon: 031-368 03 90

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remissen Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har den 8 maj 2026 skickat Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen för yttrande senast den 7 september 2026.

Utifrån ett regeringsuppdrag har Boverket utrett förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (trafikbullerförordningen) och föreslår betydande ändringar. Syftet med uppdraget var att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen och att möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. I uppdraget ingick att särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden.

Stadsledningskontoret anser att förslaget inte bör genomföras i sin nuvarande form. Kontoret bedömer att förslaget innebär en ökad risk för negativa hälsoeffekter på grund av en försvagning av skyddet mot buller samt att denna risk är för stor i förhållande till den förenkling som förslaget syftar till. Kontoret bedömer inte att förslaget i påtaglig omfattning kommer att påverka framdriften eller enkelheten i planprocessen positivt. Det påverkar förutsättningarna för hanteringen av bullerfrågan i planprocessen på ett negativt sätt jämfört med idag. Kontoret bedömer att kommunens kostnader för tillsyn och kontroll riskerar att öka om förslaget genomförs.

Istället för att avveckla ett väl inarbetat regelverk föreslår stadsledningskontoret att Boverket, i samverkan med Naturvårdsverket, får i uppdrag att ta fram en nationell vägledning för tillämpningen av trafikbullerförordningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget kan innebära en risk för ökade kostnader för staden, invånare, byggherrar och samhället i stort. Ökad bullerexponering riskerar att medföra försämrad hälsa, vilket kan ge upphov till ökade vårdkostnader och samhällsekonomiska förluster. För boende kan brister i ljudmiljön även leda till behov av kostsamma åtgärder i efterhand, med ökade boendekostnader som följd. För byggherrar kan förslaget innebära en risk för ökade krav på byggnadstekniska lösningar och kontroll, vilket driver upp byggkostnaderna.

Kontoret bedömer att förslaget kan leda till högre resursåtgång för kommunen med anledning av ett ökat behov av tillsyn och kontroll, både i bygglovsprocessen och vid tillsyn enligt miljöbalken. Den faktiska vinsten tidsmässigt och resursmässigt i planprocessen är tveksam genom att nya och svårtolkade regler snarare kommer att göra bullerfrågan mer utmanande jämfört med dagens väl inarbetade regler. Teoretiskt sett kan det bli enklare att markanvisa bullerutsatta lägen, sett till möjligheten att anpassa bostadsutbudet mer efter marknaden. Samtidigt är de mest bullerutsatta lägena i staden ofta redan attraktiva ur andra aspekter, vilket gör att denna effekt troligen blir marginell för Göteborgs Stad. De föreslagna förändringarna kan komma att motverkas av skärpta krav för luftkvalitet som kommer att försvåra planering i trafiknära lägen.

Förändringarna som föreslås innebär att fler typer av bostäder kan byggas enkelsidiga mot bullrig sida för att förenkla och möjliggöra ett mer varierat bostadsutbud som bättre kan anpassas efter marknadens behov. En större variation i utbudet av bostäder är positivt, men kontoret bedömer att det är tveksamt om det är viktigt att denna variation sker just i bullerutsatta lägen. Förslagets bedömda positiva effekter kan komma till priset av en ökad risk för människors hälsa och exempelvis barns inlärningsförmåga. Bullers negativa hälsoeffekter är belagda och Boverket konstaterar att långvarig exponering för trafikbuller kan ge upphov till sömnstörningar, ökad stressbelastning och ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar. Det är ur ett samhällsekonomiskt perspektiv negativt. Större bostäder i bullerutsatta lägen kommer att leda till att fler barn bor i dessa lägen. Barn är särskilt känsliga för bullerstörningar. Det sammantagna priset för detta kommer inte synas i bostadsexploateringens ekonomiska kalkyl. Kostnaden förskjuts istället till andra samhällssektorer så som vård och skola.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret bedömer att nationella och kommunala miljömål som omfattar buller blir svårare att nå med förslaget regelverk.

För väg-, spår- och flygtrafik ligger Världshälsoorganisationens (WHO) riktvärden cirka 10 dB eller mer under de svenska riktvärdena för ekvivalent ljudnivå och flygbuller vid bostadsfasad som är fastställda i trafikbullerförordningen. För små lägenheter tillåts i Sverige, med nuvarande lagstiftning, upp till 65 dBA vid fasaden utan åtgärd. Detta motsvarar en ljudnivå som människor uppfattar som avsevärt högre än WHO:s riktvärde, då en ökning med cirka 10 dB generellt upplevs som en fördubbling av ljudnivån. Dagens lagstiftning i Sverige tillåter bostadsbyggande i miljöer där WHO bedömer att det förekommer ljudnivåer med negativa hälsoeffekter. Ur ett hälsoperspektiv väcker de föreslagna förändringarna i förordningen oro om vilka konsekvenser de kan få. Effekten av placering av bostäder finns kvar under lång tid.

Förslaget kan leda till större behov av mekanisk frånluftsventilation och i ett förändrat och varmare klimat kan det även leda till större behov av kylning av lägenheterna. Dessa är resursdrivande och kan därmed motverka en minskad energianvändning i bostäder och riskera att göra bostäder dyrare.

Förslaget riskerar att negativt påverka generationsmålets strecksats om människans hälsa: Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas. Även stadens egna mål om minskad energianvändning i bostäder och lokaler samt tillgång till goda ljudmiljöer kan riskera att påverkas negativt genom att fler invånare kommer att bo i bullerutsatta lägen.

I motsats till andra miljöhälsorelaterade frågor som luftkvalitet sker ingen tydlig förbättring avseende minskade utsläpp som skulle kunna motivera något sämre förhållanden nu. Det sker exempelvis inte någon reglerad förbättring avseende ljudemissionen från fordon. Ökad mängd elfordon kan visserligen minska bullernivåerna i den täta staden där hastigheten är låg (under 30 km/h). I praktiken innebär de höga ljudnivåerna där föreslagna regler ska tillämpas oftast lägen nära stor infrastruktur. Vid högre hastigheter påverkas ljudbilden istället av kontakten mellan däck och vägbana, vilket är oberoende av fordonets driftsform.

Bedömning ur social dimension

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget har negativ påverkan på folkhälsan. Ett ökat utbud av större lägenheter med enbart sida mot en bullrig miljö kan leda till att fler barn kommer bo i dessa mer utsatta lägen jämfört med dagens reglering där endast smålägenheter tillåts vara enkelsidiga i bullriga lägen. De mest känsliga grupperna för bullerstörningar är barn och äldre och föreslagna förändringar kommer enligt utredningens konsekvensbedömning ha negativ påverkan på dessa grupper.

Samtidigt kan tillåtandet av ett mer varierat utbud av lägenheter i alla lägen i staden vara positivt ur ett socialt perspektiv. Det kan också möjliggöra att bo kvar i samma område övertid allt eftersom hushållet växer eller minskar. Det är dock oklart om detta behov är som störst i just bullerutsatta lägen och det finns en tydlig risk, som även Boverket påtalar, att hushåll med svagare ekonomi i högre grad än idag kommer att hänvisas till bostäder i bullerutsatta lägen.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Sammanfattning av Boverkets rapport
2. Förslag till yttrande

Beskrivning av ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har den 8 maj 2026 skickat Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen för yttrande senast den 7 september 2026.

Boverkets rapport och förslag

Utifrån ett regeringsuppdrag har Boverket utrett förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (trafikbullerförordningen) och föreslår betydande ändringar. Syftet med uppdraget var att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen och att möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. I uppdraget ingick att särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera trafikbullerförordningens fjärde paragraf med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Förslaget innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Den miniminivå för inomhusbuller som gäller enligt byggreglerna kvarstår.

Boverket bedömer att det inte finns förutsättningar att föreslå ett alternativ som innebär att skyddad sida ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Eftersom detta skulle behöva säkerställas redan i detaljplaneskedet hade en sådan reglering inte inneburit någon förenkling vare sig för kommunen eller den som vill utföra en åtgärd.

Boverkets utredning bedömer att trafikbullerförordningen inte innebär något hinder vad gäller antalet bostäder som planeras och byggs. Utredningen visar att det finns problem med regleringen om luddämpad sida som framför allt handlar om problem kopplat till att planlösningen i vissa fall behöver regleras i detaljplan på grund av kraven i 4 § trafikbullerförordningen. Enligt utredningen kan det komplicera detaljplaneringen något och i viss mån även begränsa utbudet och utformningen av lägenheter.

En utgångspunkt i utredningen har varit att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som är möjligt med dagens regler. En luddämpad sida kan till viss del kompensera risken för negativa hälsoeffekter vid bostäder i bullerutsatta lägen och enligt utredningen behöver kravet på en luddämpad sida utomhus vid fasad finnas kvar.

Boverket föreslår dock att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en luddämpad sida tas bort. Det innebär att byggherrar inte redan i detaljplaneskedet behöver ta fram underlag för möjliga planlösningar. Boverkets förslag innebär att det även fortsättningsvis ska finnas krav på en luddämpad sida av byggnaden och att samma riktvärden som i dagens 4 § trafikbullerförordningen ska användas. En luddämpad sida ska gälla för den längre av byggnadens sidor och för hela fasaden.

Utredningen bedömer att det innebär en förenkling för byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Vidare bedömer utredningen att en sådan ändring av trafikbullerförordningen tydliggör att bullerkrav inne i bostäder helt och hållet regleras som ett tekniskt egenskapskrav och hanteras i byggprocessen. Dagens regler innebär att bullerkrav inuti byggnader i princip både ska hanteras i detaljplanen och i byggprocessen.

Utredningen bedömer att förslaget kommer att underlätta detaljplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt samt ge byggherren mer flexibilitet att utforma bostäder i bullerutsatta lägen. Utredningen bedömer att det kan bidra till mer varierade planlösningar och storlekar och bidra till ett mer differentierat bostadsutbud.

Förslaget reglerar inte hur stort överskridande som är tillåtet vid den bullerutsatta sidan. Det innebär att den ljuddämpade sidan är ett viktigt hinder från att bygga i allt för bullerutsatta miljöer.

Utredningen bedömer att förslaget innebär en viss osäkerhet. Av utredningen framgår att förslagets effekt i viss utsträckning är osäker då det säkerställer ljuddämpad sida på ett annat sätt än nuvarande regelverk. I nu gällande regelverk säkerställs ljuddämpad sida och dess storlek genom kravet på planlösningen. Enligt utredningen kan det inte uteslutas att bostadshus skulle kunna placeras i bullrigare miljöer än idag.

Karolinska Institutet (KI) har på uppdrag av Boverket utrett de hälsomässiga konsekvenserna av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder i Trafikbullerförordningen, Institutet för Miljömedicin (IMM) 2025-12-19. Institutets samlade bedömning är att förslaget skulle leda till ett försämrat skydd mot buller och försvåra möjligheten att uppnå miljömålet om en god bebyggd miljö för alla.

Stadens tidigare yttranden

Kommunstyrelsen yttrade sig den 13 november 2013 § 729 över Bullersamordningens betänkanden SOU 2013:57 respektive SOU 2013:67. Den 24 september 2014 § 584 yttrade sig kommunstyrelsen över remissen Förordning om riktvärden för trafikbuller vid provningar av detaljplaner och bygglov enligt plan- och bygglagen samt vid provning av flygplatser enligt miljöbalken. Staden framförde i sitt svar bland annat att det saknades helhetssyn samt att förordningens avgränsning till att gälla endast vid fasad och definierad uteplats var för begränsat och att incitament för att i planeringen arbeta med källan till bullret går förlorat. Boverket och Naturvårdsverket tog utifrån ett regeringsuppdrag fram vägledningar för industri- och annat verksamhetsbuller vid planläggning och bygglovsgivning av bostäder samt vid tillsyn och provning enligt miljöbalken. Boverket och Naturvårdsverket arbetade gemensamt med frågan och verkens vägledningar preciserade samma ljudnivåer. Kommunstyrelsen yttrade sig samlat över dessa vägledningar den 4 februari 2015 § 76.

Göteborgs Stad fick i december 2020 remiss om förslag till Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i Boverkets byggregler samt i juni 2024 remiss om uppdrag till Boverket att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder. Remisserna har besvarats av stadsbyggnadskontoret respektive stadsbyggnadsförvaltningen.

Förvaltningars och bolags synpunkter

Stadsledningskontoret har skickat ärendet som förvaltningsremiss för yttrande till miljöförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. Remissen skickades även till exploateringsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen för kännedom och eventuellt yttrande. Miljöförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen har svarat.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen bedömer att förslaget innebär en ökad risk för negativa hälsoeffekter, en försvagning av skyddet mot buller samt ökade krav på tillsyn och kontroll.

Förvaltningen bedömer att förslaget till lagändring kommer att påverka människors hälsa negativt och att förslaget därmed inte bör genomföras i sin nuvarande form.

Miljöförvaltningen anser att förslaget innebär att skyddet mot trafikbuller försvagas och riskerar att andelen bullerstörda i befolkningen ökar. Denna risk är för stor i förhållande till den begränsade förenkling som förslaget kan medföra. Miljöförvaltningen bedömer att den yttersta gränsen för vilka bullernivåer som kan accepteras behöver baseras på evidens om bullers hälsoeffekter. Förvaltningen konstaterar att detta är en brist även med nuvarande lagstiftning och att den förstärks av förslaget.

Miljöförvaltningens delar inte Boverkets bedömning att tillsyn enligt miljöbalken inte påverkas av förslaget. Antalet tillsynsärenden riskerar att öka med förslaget.

Förvaltningen bedömer att kommunens kostnader för tillsyn och kontroll kan öka, bland annat till följd av fler tillsynsärenden enligt miljöbalken och utökade kontroller vid bygglovsprövningen.

Miljöförvaltningen bedömer inte att förslaget innebär någon reell förenkling av detaljplaneprocessen, utan att det istället riskerar att leda till ökad komplexitet, rättsosäkerhet och ett större behov av prövning och kontroll i senare skeden.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att förslaget inte kan antas uppfylla målen med uppdraget och konstaterar att planprocessen snarare riskerar att försvåras än förenklas. Förvaltningen konstaterar att det kommer att bli enklare att planera för fler olika typer av bostadsutformningar i bullerutsatta lägen, samtidigt som effekten inte är entydig och självklar för alla planeringsfall. Förvaltningen betonar att de nya reglerna i sig själva kan innebära vissa skärpningar jämfört med dagens hantering och det finns även en risk att reglerna i vissa planeringsfall kan komma att motverka sitt syfte att möjliggöra för ett ökat bostadsutbud.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att formuleringar i förslaget är otydliga och kommer att vara svårtolkade i kommande hantering. Om Boverkets förslag kommer att genomföras behöver formuleringar i § 3 och § 4 förbättras.

Förvaltningen saknar en samlad bedömning av förslagets effekter och en slutlig avvägning kring om de är värda att genomföra. Det är tveksamt om ändringen är motiverad sett till de riskerade hälsoeffekterna såväl som risk för negativ påverkan i detaljplanearbetet. Vidare konstaterar förvaltningen att framtagandet av förslaget verkar ha skett utan varken hänsyn till hantering av andra typer av buller eller andra begränsande miljöfaktorer i planeringen.

Stadsmiljöförvaltningen

Stadsmiljöförvaltningen avstyrker förslaget till ändringar i trafikbullerförordningen. Även om det kan förenkla planprocessen och möjliggöra fler bostäder bedöms det innebära risker för hälsa och boendemiljö samt leda till otydlig ansvarsfördelning. Förvaltningen bedömer att förslaget kan medföra ökade kostnader och arbetsbelastning för kommunen genom fler klagomål och behov av utredningar.

Trots att en bra ljudmiljö kan skapas inomhus med tillräcklig ljudisolering i fönster och glas, finns det negativa aspekter med höga ljudnivåer utomhus. Förvaltningen understryker vikten av att titta på hela boendemiljön, inte enbart inomhusmiljön. Med bostäder i bullriga miljöer kvarstår behovet av samhällsservice som förskolor, lekplatser och bostadsnära parker som också riskerar att utsättas för höga bullernivåer. Där kan det också vara orimligt eller omöjligt att skydda för att komma ner i rimliga bullernivåer.

Stadsledningskontorets bedömning

I yttrandet framför stadsledningskontoret synpunkter på förslag till ändringar i trafikbullerförordningen och på konsekvenserna av dessa. Kontoret framhåller förslagets påverkan på hälsa och inverkan på måluppfyllelse avseende buller på nationell och lokal nivå samt andra begränsande miljöfaktorer vid planering.

Stadsledningskontoret anser att förslaget inte bör genomföras i sin nuvarande form. Kontoret bedömer att förslaget innebär en ökad risk för negativa hälsoeffekter på grund av en försvagning av skyddet mot buller samt att denna risk är för stor i förhållande till den förenkling som förslaget syftar till. Kontoret bedömer att kommunens kostnader för tillsyn och kontroll riskerar att öka om förslaget genomförs.

Stadsledningskontoret bedömer att de föreslagna ändringarna inte kan antas leva upp till båda ambitionerna att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen och möjliggöra för ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. Kontoret bedömer inte att förslaget i påtaglig omfattning kommer att påverka framdriften eller enkelheten i planprocessen positivt. Det påverkar förutsättningarna för och utmaningarna i hanteringen av bullerfrågan i planprocessen på ett negativt sätt jämfört med idag.

Förslaget innebär att ett antal nya och i flera fall otydliga och oprövade nya regleringar införs. Kontoret anser att det är oklart hur bestämmelserna som föreslås ska tolkas när det gäller vilka avsteg som kan tillåtas. Förenklingen som eftersträvas i detaljplanprocessen riskerar utebli på grund av att ett nytt regelverk införs som ska tolkas om av alla instanser och leda till nya fall som behöver prövas juridiskt. Detta riskerar att öka arbetsbördan för kommuner, länsstyrelser och domstolar och även att förlänga handläggningstiden för detaljplaner.

Istället för att avveckla ett väl inarbetat regelverk föreslår stadsledningskontoret att Boverket, i samverkan med Naturvårdsverket, får i uppdrag att ta fram en nationell vägledning för tillämpningen av trafikbullerförordningen. Vägledningen bör klargöra hur bestämmelserna ska tillämpas i praktiken, inklusive när och på vilka grunder avsteg kan medges för att möjliggöra byggande i bullerutsatta miljöer utan att riskera en ohälsosam boendemiljö. Den bör även säkerställa en enhetlig tolkning i hela landet.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Sammanfattning

I april 2025 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå betydande ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, trafikbullerförordningen. I uppdraget ingick att särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Syftet med uppdraget var att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

Även om trafikbullerförordningen inte bedöms innebära något hinder vad gäller antalet bostäder som planeras och byggs så visar Boverkets utredning att det finns problem med regleringen om ljuddämpad sida. Framför allt handlar det om problem kopplat till att planlösningen i vissa fall behöver regleras i detaljplan på grund av kraven i 4 § trafikbullerförordningen. Detta kan komplicera detaljplaneringen något och i viss mån även begränsa utbudet och utformningen av lägenheter.

Bostäder i bullerutsatta lägen kan ge negativa hälsoeffekter och en ljuddämpad sida kan till viss del kompensera risken för detta. En utgångspunkt i arbetet har därför varit att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som är möjligt med dagens regler. Kravet på en ljuddämpad sida utomhus vid fasad behöver därför finnas kvar.

Boverket bedömer att det inte finns förutsättningar att föreslå ett alternativ som innebär att skyddad sida ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Eftersom detta skulle behöva säkerställas redan i detaljplaneskedet hade en sådan reglering inte inneburit någon förenkling vare sig för kommunen eller den som vill utföra en åtgärd.

Inom ramen för detta uppdrag föreslår Boverket därför att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en ljuddämpad sida tas bort. Förutom att underlätta detaljplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt skulle det ge byggherren mer flexibilitet att utforma bostäder i bullerutsatta lägen, vilket kan bidra till mer varierade planlösningar och storlekar. Detta kan i sin tur bidra till ett mer differentierat bostadsutbud. Det innebär också att byggherrar inte redan i detaljplaneskedet behöver ta fram underlag för möjliga planlösningar, vilket är en förenkling för byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Dessutom innebär en sådan ändring av trafikbullerförordningen att det tydliggörs att bullerkrav inne i bostäder helt och hållet regleras som ett tekniskt egenskapskrav och

hanteras i byggprocessen. Dagens regler innebär att bullerkrav inuti byggnader i princip både ska hanteras i detaljplanen och hanteras i byggprocessen.

Samtidigt finns det en risk att detta skulle kunna få negativ påverkan på hälsan för de boende. Sömnstörningar till följd av trafikbuller nattetid är en av de allvarligaste effekterna av bullerexponering och ökar risken för en rad olika sjukdomar. Bland de negativa effekter som har identifierats finns ökad utsatthet för tillfälliga överskridanden av inomhusnivåer och lågfrekvent buller, mer långvarig exponering samt att fler barn riskerar att utsättas för buller. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i Boverkets byggregler och hanteras i byggprocessen. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Den miniminivå för inomhusbuller som gäller enligt byggreglerna kvarstår därmed. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra reglerna vid behov.

Förslaget innebär att det även fortsättningsvis finns krav på en ljuddämpad sida av byggnaden och att samma riktvärden som i dagens 4 § trafikbullerförordningen ska användas. En ljuddämpad sida gäller för den längre av byggnadens sidor och för hela fasaden. I vissa situationer skulle detta kunna skapa bättre resultat för utomhusmiljön vid den ljuddämpade sidan.

Förslaget syftar inte till att påverka eller försämra bullersituationen utomhus. Samtidigt innebär förslaget en viss osäkerhet. Eftersom det inte regleras hur stort överskridande som är tillåtet vid den bullerutsatta sidan, innebär den ljuddämpade sidan ett viktigt hinder från att bygga i allt för bullerutsatta miljöer. I nu gällande regelverk säkerställs ljuddämpad sida och dess storlek genom kravet på planlösningen. Förslaget säkerställer ljuddämpad sida på ett annat sätt än nuvarande regelverk vilket innebär att effekten i viss utsträckning är osäker. Det kan därför inte uteslutas att bostadshus skulle kunna placeras i bullrigare miljöer än idag.

Förslaget bedöms inte påverka bedömningen av miljökvalitetsmålet God bebyggd miljöns utvecklingstrend eller möjligheterna att nå målet.

Datum: 2026-08-19

Ärendenummer: SLK-2026-00567

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.seKopia: li.spn@regeringskansliet.se

Diarienummer: LI2026/00657

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Syftet med Boverkets uppdrag och förslaget är att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och möjliggöra för ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. Göteborgs Stad anser inte att de föreslagna ändringarna kan leva upp till båda dessa ambitioner. Förslaget innebär att ett antal nya och i flera fall otydliga och oprövade nya regleringar införs. Göteborgs Stad bedömer att detta påverkar förutsättningarna för och utmaningarna i hanteringen av bullerfrågan i planprocessen på ett negativt sätt jämfört med idag.

Staden anser att nuvarande reglering efterhand har kommit att bli förhållandevis tydlig i vad som gäller när den ska tillämpas. Med förslaget införs nu nya otydligheter med tolkningsbehov kring begrepp som ”hela fasaden”, ”förutsättningar för en god utemiljö”, ”längsta sidan” med flera. Dagens samsyn kring reglernas tillämpning och uttolkning sätts därmed ur spel. Inledningsvis kommer tolkningen av nya regler att kunna variera mellan olika instanser och aktörer såväl som mellan kommuner. Staden bedömer att oklarheterna kan innebära en risk för att framdriften i planeringen i praktiken påverkas negativt under ett antal år. Utöver det finns förslag som staden bedömer rent praktiskt kan komma att skärpa nuvarande regler och därmed försvåra för själva bostadsbyggandet. Nedan följer Göteborgs Stads yttrande över remissen.

Förslagets inverkan på folkhälsa och uppfyllnad av miljömål

Bristande avvägning mellan konsekvenser och folkhälsa

Boverkets konsekvensbedömning för såväl stat som kommuner bygger på att de föreslagna ändringarna innebär förenklingar för alla ingående parter och detta ges en förhållandevis stor tyngd i beskrivningarna. **Göteborgs Stad delar uppfattningen** att detta i fler fall kan anses leda till större frihet i utformningen av bostäderna i bullerutsatta lägen. Det kan innebära tidsbesparingar för framförallt exploatören genom att planlösningar inte behöver presenteras i planskedet.

Göteborgs Stad anser dock att förenkling och tidsbesparing inte är entydigt och genomgående för alla planeringsfall. De nya reglerna som föreslås är oprövade och **staden bedömer** att de till stor del är otydliga och svårtolkade. Detta tillsammans med att det även finns delar i ändringsförslaget som kan innebära skärpningar av dagens krav kan detta inte anses förenkla arbetet med kommunernas planprocess eller för länsstyrelsernas tillsyn över planer.

Göteborgs Stad saknar en tydlig och beskriven avvägning mellan och ställningstagande kring de samhällsekonomiska och folkhälsomässiga effekterna av förslaget och den verkliga effekt de kan

antas ge. I rapporten beskrivs de olika effekterna var för sig men de vägs inte samman till en bedömning av om förändringarna sammantaget är värda att genomföra. **Göteborgs Stad noterar** att det är tydligt att nuvarande förslag innebär en prioritering av att effektivisera själva planeringen av bostäderna framför att prioritera den mer långsiktiga boendemiljön för stadens invånare. Hur denna avvägning gjorts och varför den ses som rimlig behöver framgå av materialet och vara en tydlig del av beslutsunderlaget.

I konsekvensbeskrivningen anges att negativa hälsoeffekter på sikt kommer behöva följas upp, men **staden anser** att det redan idag finns god kunskap om bullrets hälsoeffekter och det vore rimligt att en djupare miljömedicinsk bedömning av förslaget genomförs innan förändringar sker.

Förslaget innebär en risk för påverkan på hälsan

Boverket konstaterar att det inte kan uteslutas att bostadshus kan lokaliseras till andra, mer bullerutsatta platser om förslaget genomförs. Boverket konstaterar att det finns en risk att förslaget skulle kunna få negativ påverkan på hälsan för de boende. **Göteborgs Stad håller med** om Boverkets konstaterande. **Staden bedömer** att denna risk är för stor i förhållande till den begränsade förenkling som förslaget kan medföra av detaljplaneprocessen. **Göteborgs Stad anser** att förslaget att ta bort tillgången till ljustämnad sida för alla lägenheter i praktiken innebär en väsentlig försvagning av den reglering som idag syftar till att skydda befolkningen från ohälsosamma bullernivåer i bullerutsatta lägen.

Konsekvenser på hälsa när krav på att alla ska ha tillgång till ljustämnad sida tas bort

Göteborgs Stad bedömer att förslaget riskerar att påverka människors hälsa genom att skapa sämre skydd mot trafikbuller genom att:

- Det finns risk att bostadshus kan lokaliseras till mer bullerutsatta platser än idag, vilket riskerar att öka andelen bullerstörda i befolkningen.
- Det blir möjligt att bygga enkelsidiga lägenheter, även stora, som inte har tillgång till någon ljustämnad sida och utsätts för höga bullernivåer vid fasad. Detta kan leda till att fler personer bor längre tid i bullerutsatta lägen och det riskerar också att barnfamiljer bor i mer bullerutsatta bostäder än idag.
- Det finns ingen övre gräns för tillåten ljudnivå på den bullerutsatta sidan. Det är både svårt och dyrt att bygga bostäder som klarar en god ljudmiljö inomhus i lägen där det förekommer mycket buller utomhus. Blir byggnationen inte korrekt utförd kan alltför höga inomhusbullernivåer uppstå.
- Ett sätt som ofta används för att skapa god ljudmiljö inomhus i bullerutsatta lägen är färre fönster eller fönster som inte går att öppna. Ej öppningsbara fönster kan leda till försämrad livskvalitet.
- När bostäder byggs nära trafikerade vägar ökar risken för lågfrekvent buller inomhus från trafiken, eftersom höga ljudnivåer utomhus gör att lågfrekventa ljud inte dämpas tillräckligt av fasad, fönster och dörrar och därmed lättare tränger in i byggnaden. Även antalet överskridanden av maximala ljudnivåer inomhus riskerar bli mer frekventa i bostadens alla rum, även sovrum.

Förslagets inverkan på uppfyllnad av miljömål

Utvecklingen av det nationella miljömålet *God bebyggd miljö* är negativ när det gäller bullerstörning. Förslaget på förändringar i Trafikbullerförordningen innebär inte att målet kommer att bli lättare att nå utan riskerar snarare att öka antalet bullerstörda personer i samhället. Den nationella lagstiftningen påverkar även stadens möjlighet att nå delmålet i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram *Säkerställ en god ljudmiljö för göteborgarna*.

Regleringar på nationell nivå som skulle kunna innebära att buller från källan, alltså från fordon, vägar och spår, minskar i samhället, skulle kunna leda till bättre måluppfyllelse. **Staden bedömer** dock att utvecklingen kring nationella regleringar är otillräcklig för att den skulle kunna kompensera för det försämrade skydd som de föreslagna förändringarna innebär. **Göteborgs Stad bedömer** därför att nationella och kommunala miljömål som omfattar buller blir svårare att nå med föreslaget regelverk.

Förslag till förordning om ändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, § 3

Otydlig formulering

”Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och

2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.”

Göteborgs Stad anser att det behöver förtydligas när en byggnad är en ”bostadsbyggnad”. Skrivningen är likadan som innan, men nya större byggnader, framförallt i storstäder, har inte sällan flera användningar som bostäder, kontor och skola med mera. **Staden bedömer** att det kan uppstå oklarheter kring när och hur dessa regler ska tillämpas och om en byggnad som innehåller bostäder alltid i sin helhet är en bostadsbyggnad. Detta spelar större roll i de föreslagna ändringarna i och med att reglerna om ljuddämpad sida ändras till att även de omfatta just byggnaden snarare än bostäderna. Ett förtydligande skulle exempelvis kunna vara att ”bostadsbyggnads fasad” ersätts med ”bostadens fasad” om avsikten är att avse ljudnivå utanför fasad till varje bostad. Nuvarande skrivning kan leda till att det ställs samma krav på hela byggnadens fasad, även delar av byggnaden som innehåller exempelvis lokaler.

Att undantaget för smålägenheter tas bort kan innebära att möjligheten att utforma byggnader för smålägenheter i lägen där nivån ligger mellan 60–65 dBA ekvivalentnivå på utsatt sida och över 55 dBA på andra sidan, tas bort.

Förslag till förordning om ändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, § 4

Otydliga och svårtolkade formuleringar

”Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör det finnas minst en ljuddämpad sida som skapar förutsättningar för en god utemiljö i anslutning till byggnaden”

Göteborgs Stad anser att det är otydligt och svårtolkat vad som avses med en ”god utemiljö” och i vilken omfattning planeringen faktiskt behöver eller ska hantera den frågan. Det är positivt att utemiljön får ett ökat fokus i reglerna. **Staden ser dock** att det borde finnas bättre sätt att värna en god utemiljö. Formuleringen ”utemiljö” indikerar att det som avses är ett bredare begrepp än bara ljudmiljön. Det är även otydligt vad som avses med att ”skapa förutsättningar för” och hur det kan komma att hanteras eller visas i planeringen. Det är långt ifrån i alla fall som nivåer vid fasad innebär att man automatiskt har en god utemiljö ljudmässigt i markplan. **Staden förordar** att begreppet ljudmiljö används. Ett mer allmänt uttryck som utemiljö blir för brett och kan tolkningsmässigt innebära att andra kvaliteter än ljud spelar roll för bedömningen.

Göteborgs Stad anser att det är oklart vad som är syftet med paragrafen. Byggnader är idag inte enkla fyrkantiga volymer. I projekt med upphöjda innergårdar eller byggnader med flera suterrängvåningar blir andelen ljuddämpad fasadyta mycket låg jämfört med den bullerutsatta fasadytan. Andelen bostäder som inte har tillgång till en ljuddämpad sida blir i dessa fall stor. **Göteborgs Stad anser** att dagens hantering med att varje bostad ska ha tillgång till ljuddämpad sida är tydligare och enklare att förstå och hur det ska kunna uppnås.

Vidare **bedömer staden** att det även finns en otydlighet kring hur denna paragraf är tänkt att förhålla sig till riktvärdet för uteplats enligt § 3. Det blir svårt att tolka om uteplats och god utemiljö ska ses som samma sak och samma plats eller om det är två helt olika saker.

"Vid en ljuddämpad sida bör:

- 1. 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskridas vid hela fasaden, och*
- 2. 70 dBA maximal ljudnivå vid hela fasaden inte överskridas mellan 22.00 och 06.00":*

Den språkliga formuleringen av vad som gäller enligt punkt 1 kan läsas på olika sätt vilket är en nackdel. Den kan läsas som att 55 dBA inte bör klaras på hela fasaden, dock framgår det av utredningen att det inte är det som avses. Punkt 2 har en annan och något tydligare formulering. Exempel på bättre formuleringar för punkt 1 kan vara "55 dBA... bör inte överskridas vid (någon del av) fasaden".

Nuvarande lydelse för ljuddämpad sida anger att ljuddämpad sida är en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden. Det nya förslaget inför alltså en ny betoning på att *hela* fasaden ska klara 55 dBA. Boverket tydliggör också i utredningen att detta gäller för samtliga våningsplan av fasaden samt att så kallade tekniska åtgärder inte bör tillåtas för att uppnå ljuddämpad sida.

Göteborgs Stad bedömer att det riskerar att leda till en mer stelbent och oflexibel tillämpning än vid tillämpning av dagens lagstiftning. Ljudsituationen i en storstad som Göteborg innebär inte sällan att den kan vara svårt att klara riktvärdet på framförallt övre våningsplan. Att tillåta avsteg och användning av tekniska åtgärder som kompensation i en (mycket) begränsad utsträckning kan därför vara det som får ett projekt att gå ihop både planeringsmässigt och ekonomiskt för byggherren. Om så inte kan ske, kan förslaget därför till och med innebära att möjligheten att bygga i vissa lägen kan bli svårare än tidigare. Trots syftet med förslaget riskerar det i praktiken att försvåra planprocessen samt även omöjliggöra projekt som är möjliga med dagens lagstiftning. I dagens planeringssituationer är det inte ovanligt att tekniska lösningar krävs för övre våningsplan eller att undantag görs där.

"Om byggnaden vid tillämpning av första stycket har olika långa sidor bör i första hand en längre sida väljas."

Göteborgs Stad anser att denna text är otydlig i sin utformning och i praktiken kan bli svår att hantera och tolka. Särskilt avseende slutna kvartersbebyggelse. Vid lamellhus eller liknande kan det anses vara relativt enkelt att bedöma vilken sida som bör utgöra ljuddämpad sida enligt denna reglering. Men vid slutna kvarter kan det exempelvis uppstå frågor kring vad som är byggnadens "sidor" och om hela utsidan på alla yttersidor är samma byggnad och motsvarande på fasaden mot innergård. Bullersituationen kan variera kraftigt i en kvartersbebyggelse, både på utsidan och mot gården. Tillsammans med regleringen av att hela fasaden måste klara ljuddämpad sida kan detta bli utmanande att hantera. Denna problematik kan möjligen hanteras via tydliga vägledningar kopplat till den nya förordningen. **Göteborgs Stad anser** att det vore bättre att hitta en mer beskrivande och tydlig formulering.

Utebliven förenkling av regelverket

Enligt Boverket är förslaget en förenkling genom att det tar bort kravet på att bostädernas orientering måste säkerställas redan i detaljplaneskedet. **Göteborgs Stad bedömer** inte att förslaget i påtaglig omfattning kommer att påverka framdriften eller enkelheten i planprocessen positivt. Som stadens tillämpning av regelverket ser ut idag vill **Göteborgs Stad poängtera** att det är enbart i lägen med bullernivåer över 65 dBA och där det inte ser ut att finnas tillgång till ljuddämpad sida som förslag på planritningar behöver tas fram. Detta för att visa möjlig orientering av bostäder. Planritningar används i detaljplaneskedet för att visa att projektet är genomförbart, men enbart i dessa lägen med höga trafikbullernivåer.

Effekten av förslaget kan bli den motsatta mot syftet med förenkling. Att i planprocessen undvika att utreda möjliga planlösningar för att klara nuvarande förordnings lydelser skulle visserligen kunna ge en viss tidsbesparing i detaljplaneskedet och framförallt minska exploitörernas insats i processen.

Göteborgs Stad bedömer att just frågan om planlösningar och lägenheternas utformning normalt kan ses som en mycket liten del av påverkan på såväl planens framdrift som kostnad. Planlösningar behöver dessutom ibland tas fram av andra anledningar än buller, till exempel för att säkerställa att givna byggrätter kommer att uppfylla krav på dagsljus och utblick. **Staden bedömer** att den verkliga vinsten av att inte behöva visa på planlösningar totalt sett kan bli relativt liten och behöver sättas i relation till de nya reglernas övriga påverkan på planarbetet och dess framdrift.

Göteborgs Stad anser att det är oklart hur bestämmelserna som föreslås ska tolkas när det gäller vilka avsteg som kan tillåtas. Förslaget är att riktvärdena för ljuddämpad sida ska uppfyllas på *hela fasaden* och att det bör vara *en längre* sida på byggnaden som är ljuddämpad. Detta innebär helt nya formuleringar i förordningen. **Staden bedömer** att förenklingen som eftersträvas i detaljplaneprocessen riskerar utebli på grund av att ett nytt regelverk införs som ska tolkas om av alla instanser. **Vidare bedömer staden att** regelförändringen kommer att leda till nya fall som behöver prövas juridiskt, vilket ökar arbetsbördan för kommuner, länsstyrelser och domstolar. Detta förlänger även handläggningstiden för detaljplanerna.

Göteborgs Stad bedömer att förslaget kan ge ett behov av fler och tydligare kontroller av ljudnivåer från trafik inomhus vid bygglovsprövning (inklusive kontroll av lågfrekventa nivåer). Vidare att ytterligare krav på ljudisolering, ventilation och kylning tillkommer i bullerutsatta lägen i vissa fall.

Göteborgs Stad ifrågasätter om förslaget innebär någon faktisk reell förenkling av regelverket, eller om det istället riskerar leda till ökad komplexitet, rättsosäkerhet och ett ökat behov av prövningar i senare skeden.

Tydliggör vad som ska prövas och regleras i detaljplaneskedet

Boverkets problembeskrivning

Göteborgs Stad ställer sig frågande till Boverkets problembeskrivning att nu gällande bestämmelser skulle tillämpas felaktigt. Staden använder idag planbestämmelser som tydligt anger förutsättningarna för lägenheternas orientering i bullerutsatta miljöer. En felaktig hantering av detta i vissa kommuner kan inte anses vara skäl att ändra regelverket utan borde mötas med vägledningar och förtydliganden från Boverket.

Reglering av byggnadens konstruktion i planbestämmelser kan öka

Om föreslagna ändringar i förordningen genomförs **bedömer Göteborgs Stad** att det behöver tydliggöras vad som ska prövas och regleras i detaljplaneskedet för att kommunen ska kunna bedöma om bostäder är en lämplig användning på platsen.

Om detta inte är tydligt **ser staden** en risk att möjligheten att med planbestämmelser reglera byggnadens konstruktion (4:16 p. 1 PBL) kommer att användas i en ökad utsträckning. Det minskar flexibiliteten i planeringen och innebär mer komplexitet och regleringar i detaljplaner. Det riskerar att fler byggprojekt i praktiken inte genomförs.

Påverkan på utbud

Göteborgs Stad delar uppfattningen att de nya reglerna kommer att innebära att ett mer varierat utbud av bostäder möjliggörs, i alla fall i bullerutsatta lägen. Det ger en större möjlighet än idag att anpassa lägenhetsutformningarna efter vad marknaden efterfrågar i bullerutsatta lägen.

Göteborg ser dock en risk att reglerna i vissa planeringsfall kan komma att motverka sitt syfte när det kommer till att möjliggöra för ett ökat bostadsutbud. Exempelvis omöjliggörs, till skillnad från dagens lagstiftning, ett projekt som omfattar enbart smålägenheter (upp till 35m²) i ett läge där mest bullerutsatt fasad är 61 dBA och minst bullerutsatt fasad är över 55 dBA, vilket inte är ett ovanligt planeringsfall i en stad som Göteborg. Idag kan exempelvis lamellhus innehållande smålägenheter användas, istället för ett bullerplank/vall, för att klara bullernivåerna i innanför liggande område. Detta är stadsmässigt mer positivt, både ur skönhets- och trygghetsperspektiv, att använda sig av bebyggelse som ”skydd” än att behöva använda bullerplank och när det handlar om smålägenheter kan det vara motiverat.

Tillsynsprövning enligt miljöbalken och konsekvenser för tillsyn och kontroll

Bestämmelser i plan- och bygglagen påverkar tillsynsprövning enligt miljöbalken

Det är särskilt viktigt att hälsokonsekvenserna av förslaget beaktas på grund av den koppling som finns mellan miljöbalken och plan- och bygglagen. Kopplingen mellan miljöbalken och plan- och bygglagen innebär att de bullernivåer som fastställs i detaljplan i praktiken kan begränsa möjligheten till tillsyn enligt miljöbalken. Ingripande får endast ske om riktvärdena överskrids, om inte synnerliga skäl föreligger. Boverket beskriver att på grund av dessa bestämmelser anger trafikbullernivåer i trafikbullerförordningen den yttersta gränsen för vilka bullernivåer som kan accepteras. Det finns ingen övre gräns, för hur höga bullernivåer som kan accepteras, angiven i trafikbullerförordningen.

Göteborgs Stad bedömer att den yttersta gränsen för vilka bullernivåer som kan accepteras behöver baseras på evidens om bullers hälsoeffekter. Detta är en brist även med nuvarande lagstiftning, men den förstärks av förslaget eftersom kravet på att alla ska ha tillgång till en skyddande ljuddämpad sida tas bort.

Konsekvenser för tillsyn och kontroll

På grund av den koppling som finns mellan miljöbalken och plan- och bygglagen, samt bedömningen att buller från trafiken inte ökar på grund av förslaget, bedömer Boverket att tillsyn enligt miljöbalken inte förväntas påverkas av förslaget.

Göteborgs Stad bedömer att förslaget kan leda till att fler invånare kommer bo i bostäder som är bullerutsatta och det kommer leda till fler tillsynsärenden enligt miljöbalken. Bestämmelsen hindrar i många fall krav på åtgärd, men påverkar inte att människor upplever olägenhet i sin bostadsmiljö. **Staden delar därför inte** Boverkets bedömning att tillsyn enligt miljöbalken inte påverkas av förslaget. Vid överskridande av inomhusriktnivåerna (som riskeras om byggnaden inte byggs på rätt sätt) **bedömer staden** att det kan vara möjligt att även kräva åtgärder enligt miljöbalken, även i fall där buller utretts i detaljplanen.

Stadens miljöförvaltning handlägger redan idag klagomål kring nybyggda bostäder i lägen med mycket trafikbuller, bland annat eftersom boende upplever bullerolägenheter då de öppnar fönster eller använder balkongen. I lägenheter med ej öppningsbara fönster förekommer klagomål på värmeförhållanden, i synnerhet under sommarhalvåret. Då kan värme inomhus bli ansträngande om den mekaniska ventilationen inte räcker till. **Staden bedömer** att problematiken riskerar att förstärkas om förslaget genomförs.

Byggnader med ej öppningsbara fönster ställer höga krav på att ventilationssystemet fungerar som den ska, även vid strömavbrott. **Göteborgs Stad ser även ett ökat behov** att införa krav komfortkyla av lägenheterna vid ej öppningsbara fönster. Kraven som tillkommer i bygglovsskedet vid ej öppningsbara fönster innebär alltså ett potentiellt ökat energibehov för byggnaden.

När bostäder byggs i bullerutsatta lägen ställer det också höga krav på att bostaden är utformad med tillräcklig god fasadisolering. Det är därför både tekniskt svårt och ekonomiskt kostsamt att bygga bostäder som klarar en god ljudmiljö inomhus i lägen där det förekommer höga bullernivåer utomhus. I dagsläget kontrolleras generellt inte inomhusljudmiljön inför slutbesiktning av nybyggda bostäder genom mätningar som visar att inomhusnivåerna klarar Folkhälsomyndighetens och Boverkets riktvärden för inomhusljud. Istället genomförs beräkningar av riktvärdena och i bästa fall görs en okulär besiktning av ett stickprov av lägenheter (vanligtvis tio procent av beståndet) och fönstren i lägenheten för att kontrollera täthet. Mätning av ekvivalent ljudnivå, maximal ljudnivå och hur ofta maximal ljudnivån överskrids eller om lågfrekvent ljud förekommer, genomförs generellt sett inte. **Göteborgs Stad bedömer** att detta är en brist i dagens kontroll och det är något som kommer behöva stramas åt med tydliga krav på kontroll genom mätning. Syftet är att säkerställa att riktvärden inomhus verkligen innehålls och att undvika dyra utredningskostnader, ombyggnads-kostnader och tillsynstimmar senare när mycket resurskrävande klagomål från boende ökar.

Tydlig vägledning istället för nytt regelverk

Boverket angav redan 2016 att en vägledning för tillämpningen av trafikbullerförordningen skulle tas fram. Då detta inte har skett har kommunernas och länsstyrelsernas tillämpning försvårats och bidragit till att tolkning och möjligheter till avsteg i viss mån varierar mellan olika kommuner. Ett alternativ till föreslagna förändringar vore att arbeta med att tydliggöra hur nuvarande regelverk ska användas och vilka avsteg som är eller borde vara möjliga att göra. **Göteborgs Stad bedömer** att det skulle behålla fördelarna med dagens reglering och möjliggöra en flexiblere hantering Förordningen omfattar så kallade bör-krav och redan idag tillåts avsteg i olika mån. Att tydliggöra vilka och hur omfattande avsteg som anses rimliga och vägleda kring detta skulle kunna ge en större möjlighet till avsteg avseende hanteringen av exempelvis andel lägenheter som behöver klara ljuddämpad sida. En sådan hantering skulle inte ge riktigt samma omfattande frihet i lägenhetsutformningen. Det skulle ha fördelen att nuvarande väl inarbetade regler bibehålls, men med en något mer fri tolkning av regelverket som möjliggör att mer blandade boendetyper skulle kunna möjliggöras. **Göteborgs Stad bedömer** att det finns ett tydligt behov av nationell vägledning för tillämpningen av trafikbullerförordningen.

Staden föreslår att Boverket, i samverkan med Naturvårdsverket, får i uppdrag att ta fram en sådan. Detta istället för att avveckla ett väl inarbetat regelverk. Vägledningen bör klargöra hur bestämmelserna ska tillämpas i praktiken, inklusive när och på vilka grunder avsteg kan medges för att möjliggöra byggande i bullerutsatta miljöer utan att riskera en ohälsosam boendemiljö, samt säkerställa en enhetlig tolkning i hela landet.

Andra begränsande miljöfaktorer vid planering

Göteborgs Stad konstaterar att framtagna förslag verkar skett utan hänsyn till hantering av andra typer av buller eller andra begränsande miljöfaktorer i planeringen.

Olikheter i hantering och krav för trafikbuller och industribuller

Med nuvarande regler finns dessutom en tydlig sammankoppling och likriktning i hantering mellan trafikbuller och industribuller. Boverkets vägledning "Omgivningsbuller från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär" anger att man i så kallad zon B ska arbeta med ljuddämpad sida för *bostäderna*. Ändringen i Trafikbullerförordningen innebär således att hanteringen och kravställningen av ljuddämpad sida för trafik- respektive industribuller återigen skulle ske på olika sätt. **Göteborgs Stad anser** att det varken är konsekvent eller lättbegripligt. I fall där mest bullerutsatt fasad träffas av både industri- och trafikbuller, kan regleringen i plankartan därför komma att te sig mycket svårartad då kommunen inte får reglera mer än nödvändigt. Med föreslagna ändringar i enbart trafikbullerförordningen riskerar staten att komplicera planprocessen i en blandstad där det inte är ovanligt att verksamheter såsom trafik och industri samsas.

Planering utifrån krav på luftkvalitet

Från 2030 inträder striktare regler kring luftkvalitet. I Göteborg kommer reglerna i stor utsträckning att aktualiseras på samma platser där de nu föreslagna nya reglerna kring trafikbuller är som mest aktuella. **Göteborgs Stad saknar ett helhetsperspektiv** då ändringar för att underlätta planering i trafiknära miljöer föreslås för en fråga, samtidigt som det kommer att försvåras för en annan.

Göteborgs Stad ser en risk att statens såväl som kommunens resurser läggs på fel ställe och inte ger de effekter som ändringsförslagen avser.

Bullerstörning eller för varm bostad

Vädring är en vanlig lösning för kompletterande ventilation. Boverket konstaterar att förslaget antas leda till att vädring i vissa fall inte längre blir lämpligt och kommer att behöva ersättas med andra lösningar som mekanisk ventilation och kylning. Även om förslaget i sig inte föreslår någon ändring av Boverkets byggregler för inomhusnivåer **ser staden en risk** för att inomhusnivåerna kommer att påverkas negativt för tillkommande enkelsidiga bostäder vid vädring genom öppet fönster. Vädring kan vara en viktig kompletterande teknik för att säkerställa en god inomhusmiljö. Kravet på "forcerad ventilation eller vädring" har ändrats i byggreglerna och bytts mot "ökad luftväxling" där vädring kan vara en teknisk lösning för att täcka vissa behov av ökad luftväxling. **Göteborg Stad bedömer** att förslaget riskerar att en situation uppstår där boende under varma dagar tvingas välja mellan bullerstörning och för varm bostad. **Vidare bedömer staden** att annan teknisk lösning, inklusive kylning, kan innebära en fördyrning av bostadsbyggandet samtidigt som lösningen är mer energikrävande och i praktiken mindre hållbar.

Krav på förbättring avseende ljudemissionen från fordon/däck saknas

I motsats till andra miljöhälsorelaterade frågor som exempelvis luftkvalitet sker ingen tydlig förbättring avseende minskade utsläpp för buller. Detta eftersom det inte sker något reglerat krav på förbättring avseende ljudemissionen från fordon/däck. Ökad mängd elfordon kan visserligen minska bullernivåerna i den täta staden där hastigheten är låg (under 30 km/h), men i praktiken kommer de platser där dessa nya regler ska tillämpas normalt handla om lägen nära större vägar eller gator. Där spelar fordonstypen normalt mindre roll då hastigheten är högre och ljudbilden då istället kommer sig av buller från kontakten mellan däck och vägbana. Om staten väljer att fortsätta med att tillåta mer bullerutsatta bostäder **bedömer Göteborgs Stad** att det vore rimligt att även arbeta med att över tid minska de faktiska bulleremissionerna från motorfordon. Det har framgångsrikt genomförts under årtionden för till exempel luftutsläpp.

Samhällsservice runt bostäder i bullriga miljöer

Trots att bra ljudmiljö kan uppnås inomhus med tillräcklig ljudisolering i fönster och glas, finns det negativa aspekter med höga ljudnivåer utomhus. **Göteborgs Stad understryker** vikten av att beakta hela boendemiljön. Med bostäder i bullriga miljöer kvarstår behovet av samhällsservice som förskolor, lekplatser och bostadsnära parker som också riskerar att utsättas för höga bullernivåer.

Göteborgs kommunstyrelse